

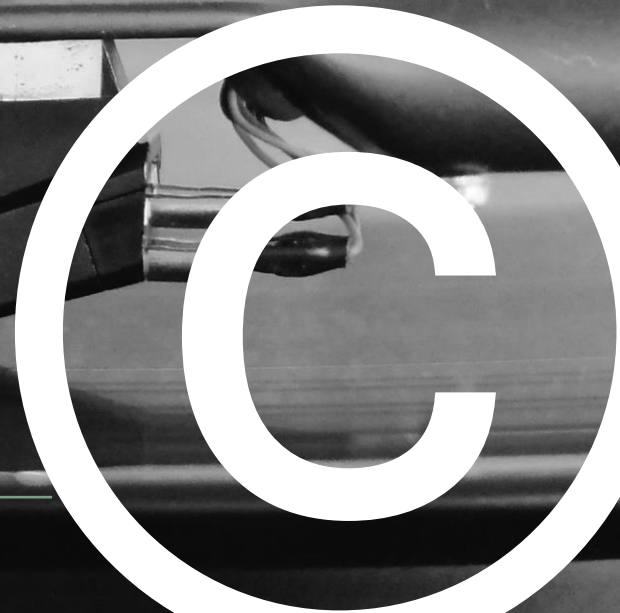
Medlemsmøde

Specialitetsgrundsætningen

Dagsorden

1. Velkomst ved professor Morten Rosenmeier og managing counsel Jakob Plesner Mathiasen
2. Martin Dahl, partner i Kromann Reumert
3. Lone Amtrup, selvstændig rettighedsrådgiver
4. Loui Törnqvist, administrerende direktør for Wilhelm Hansen Musikforlag

Velkomst

Professor Morten Rosenmeier og managing counsel Jakob Plesner Mathiasen

Specialitetsgrundsætningen

Det generelle juridiske billede

Partner i Kromann Reumert, Martin Dahl

Specialitetsgrundsætningen og MLTR-dommen

v/ Martin Dahl Pedersen, advokat og partner,
Kromann Reumert

Dansk Selskab for Ophavsret, 6. september 2022

§ 53

§ 53. Ophavsmanden kan med de begrænsninger, der følger af §§ 3 og 38, helt eller delvis overdrage sine rettigheder efter denne lov.

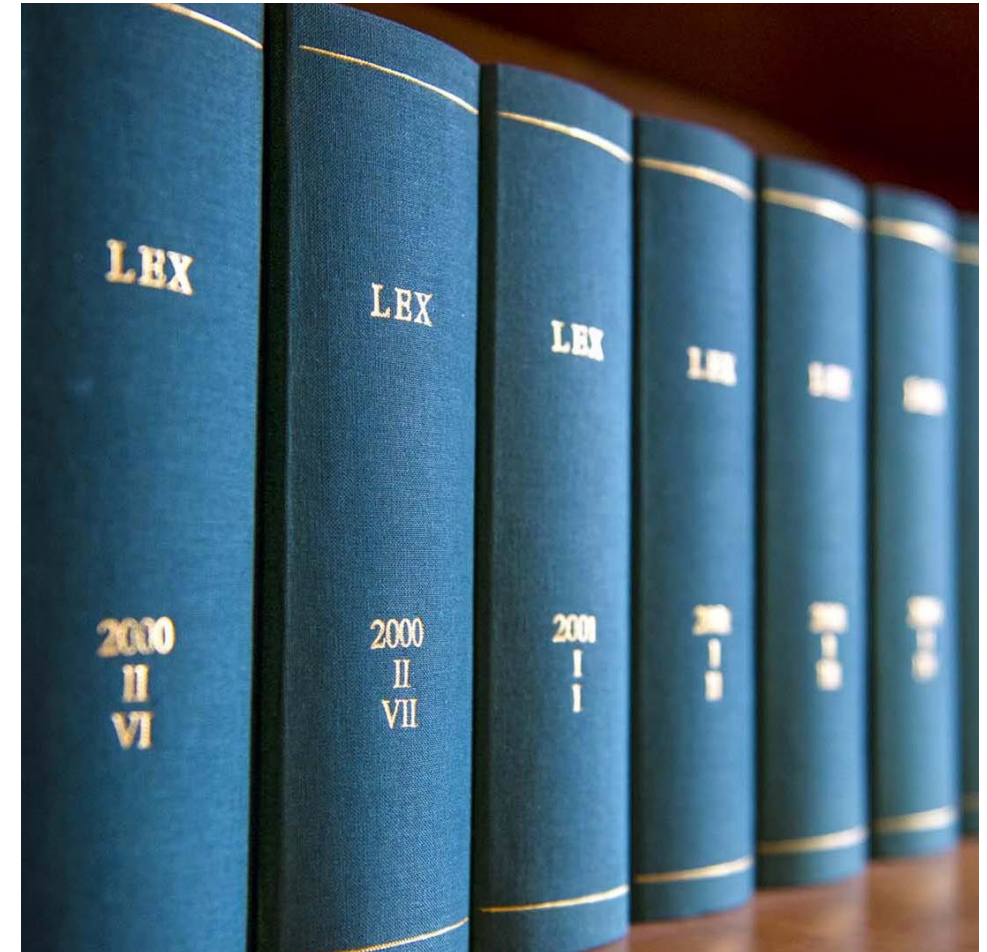
Stk. 2. Overdragelse af eksemplarer indbefatter ikke overdragelse af ophavsretten.

Stk. 3. Har ophavsmanden overdraget en ret til at udnytte værket på en bestemt måde eller ved bestemte midler, giver overdragelsen ikke erhververen ret til at udnytte værket på andre måder eller ved andre midler.

Stk. 4. Bestemmelserne i §§ 54-59 om overdragelse af ophavsret kan fraviges ved aftale mellem parterne, medmindre andet er fastsat i de enkelte bestemmelser.

Specialitetsgrundsætningen i dansk ret

- Betænkning 1990 nr. 1197 om revision af ophavsretslovgivningen:
 - *"Reglen må imidlertid opfattes som en henvisning til et uskrevet **princip** om, at stiltiende og uklare aftaler om rettighedsoverdragelser skal **fortolkes restriktivt eller måske indskrænkende**."*
 - *"Reglen har endvidere den funktion, at den angiver, at man ved aftalefortolkning **ikke kan fortolke udvidende** på samme måde som man oftest har gjort, når man f.eks. har skullet afgrænse lovens beskyttelsesregler i forhold til **nye udnyttelsesmåder**."*
 - *"En sådan bestemmelse vil da også afspejle, at det **i alle brancher** anses for god skik, at der **alene sker overdragelse af de rettigheder, som er fornødne for den tilsigtede udnyttelse**."*
- 1995-loven (Lovforslag nr. L 119):
 - **Afvisning af særlig fortolknings- og bevisbyrderregel** ("...såfremt der er tvivl om omfanget af en overdragelse af ophavsret, og den omtvistede udnyttelsesform ikke er udtrykkeligt nævnt i aftalen, anses retten hertil ikke for overdraget, medmindre erhververen godtgør, at overdragelsen var tilsigtet af parterne.").
 - Dansk rets almindelige fortolknings- og bevisbyrderregler.

Principper for fortolkning af rettighedsoverdragelsesaftaler

Almindelige aftaleretlige fortolkningsprincipper gælder som udgangspunkt også for rettighedsoverdragelsesaftaler på det ophavsretlige område

- Aftalens ordlyd
- Subjektiv fortolkning
- Koncipistreglen
- Minimumsreglen

Suppleres af **specialitetsgrundsætningen** i ophavsretslovens § 53, stk. 3

- Har den nogen selvstændig betydning?

Tidligere dansk retspraksis

Dodo & the Dodos (2007)

- Indspilningsaftale mellem Dodo & the Dodos og Sony.
- Aftalen omfattede udnyttelsesformerne "LP, musikkassette og compact disc".
- Var de digitale rettighederne til værkerne overdraget til Sony?
- **Østre Landsret: NEJ** - overdragelsen omfattede ikke digital distribution.
 - Rettighedsoverdragelsen var specifik og udtømmende.
 - Udnyttelsesformerne var ikke kendte på aftaletidspunktet.
 - Ingen stiltiende accept.

Niels-Henning Ørsted Pedersen (2013)

- En række indspilningsaftaler mellem Niels-Henning Ørsted Pedersen og Steeplechase.
- Forskellige formuleringer i aftalerne.
- En af aftalerne omfattede "alle rettigheder" – bortset fra komponistrettigheder, herunder ret til enhver form for kommerciel udnyttelse af materialet."
- Var de digitale rettigheder til værkerne overdraget til Steeplechase?
- **Østre Landsret JA** – overdragelsen omfattede digital distribution.
 - Partnerne havde haft til hensigt at overdrage retten til fremtidige, digitale udnyttelsesformer.
 - Stiltiende accept fra kunstneren – ingen protest og royaltybetaling.

Uden for musikbranchen:

- U 1974.167 H (Soya) – film- og tv-rettigheder
- U 2002.1645 Ø (Lollikhus) – arkitekttegninger
- U 2012.2063 H (Dansk Film Skat)
- U 2014.888 H (Jargil) – reklamefilm
- U 2015.1505 Ø (Liberal Alliance)

Michael Learns to Rock-dommen

To forlagsaftaler mellem MLTR og EMI Music Publishing Denmark A/S

Forlagsaftalerne indebar:

1. Overdragelse af de eksklusive rettigheder til EMI for hele verden til alle kompositioner som forsanger, Jascha Richter, skriver alene eller sammen med andre til MLTR
2. Overdragelse af de eksklusive rettigheder til EMI for hele verden til alle (øvrige) kompositioner som forsanger, Jascha Richter, havde skrevet alene eller sammen med andre

Begge aftaler underskrevet den 18. november 1993.

FORLAGSAFTALE

I en periode fra d.d. og ubegrænset tid (dog med de begrænsninger i beskyttelsestid, der følger af nationale ophavsretslove) overdrager ophavsmanden de eksklusive rettigheder for hele verden til:

Alle kompositioner, som ophavsmanden alene eller sammen med andre skriver til gruppen G i henhold til gruppens aftale af maj 1993 med F/Medley A/S, p.t. med en option for sidstnævnte selskab for 6 albums.

Nærværende aftale påvirkes ikke af, at sidstnævnte pladekontrakt eventuelt overdrages i henhold til § 15 i pladekontrakten.

De overdragne rettigheder medfører **den fulde og uindskrænkede ret til enhver forretningsmæssig udnyttelse** af de pågældende kompositioner, **herunder men ikke begrænset** til - eneretten til at gengive værket på en hvilken som helst lydbærer mekanisk eller elektronisk, **herunder** eneretten til kopiering og reproduktion uanset antal af oplag og størrelse og retten til al offentlig fremførelse, herunder f.eks. radio, fjernsyn og film samt alt anden offentliggørelse af værket, herunder ved tryk af noder i ubegrænset antal eksemplarer. **Rettighederne omfatter endvidere enhver bearbejdelse af værket, herunder** men ikke begrænset til eneretten til at oversætte, tilpasse eller arrangere værket, retten til at sub-licensere samtlige rettigheder samt retten til at oppebære samtlige beløb, der hidrører fra enhver udnyttelse af rettighederne under nærværende aftale.

Ændringer, der bevirker, at **det originale værk får en anden karakter**, f.eks. nye arrangementer, kan kun ske i samråd med ophavsmanden.

Michael Learns To Rock

EMI

Sagens hovedspørgsmål:

Omfattede forlagsaftalerne en overdragelse af rettighederne til dramatiske opførelser af musikværkerne, dvs. de såkaldte “store rettigheder”?

De forskellige rettighedstyper

små rettigheder

- "Almindelige" rettigheder (offentlig fremførelse, mekanisering, trykning i nodehæfter)
- Overdragelse i musikforlagsaftale
- Forvaltes kollektivt

STORE rettigheder

- Musikdramatiske opførelser (teater, ballet, musicals, skuespil, revyer m.v.)
- Ikke et begreb, der følger af ophavsretsloven
- Droit moral-beskyttelseshensyn
- Forvaltes individuelt

MLTRs hovedargumenter

EMI har ikke løftet **bevisbyrden** for at have fået overdraget de **store rettigheder**.

Store rettigheder blev **ikke drøftet under forhandlingerne** om forlagsaftalerne i 1993. Ingen **intention** om overdragelse fra parterne. Ej forekommende på aftaletidspunktet at sammensætte almindelige musikværker til musicals m.v.

EMI kunne slet ikke udnytte rettighederne, da de ikke var medlem af **KODA Dramatik**.

Referencen i forlagsaftalerne til at kunne **ændre værker** er ikke reference til musikdramatiske opførelser.

Ikke reguleret i forlagsaftalerne hvordan udnyttelsen af store rettigheder skulle **vederlægges**.

Overdragelse af store rettigheder kræver efter praksis og den juridiske litteratur **specifikation** i overdragelsesaftale.

Minimumsreglen, koncipistreglen og specialitetsgrundsætningen.

EMIs hovedargumenter

Aftalernes **klare ordlyd**: *"fulde og uindskrænkede ret til enhver forretningsmæssig udnyttelse"*. Retten til *"al offentlig fremførelse"*.

Udnyttelsesretten omfatter også "store rettigheder" **selv om ikke specifikt nævnt**.

KODAs forvaltningspraksis underordnet i forhold til aftalernes klare ordlyd.

Vederlagsmodellen i aftalerne tager højde for musikdramatisk opførelse.

Overdragelse af **samtlige udnyttelsesrettigheder** til værk også sædvanlig i 1993.

Hensyntagen til **ideelle rettigheder** i forlagsaftalerne.

Anvendelse af eksisterende musik i musicals **naturlig udvikling** af gammelkendt udnyttelsesform, der også allerede blev anvendt i 1993.

Koncipistreglen, minimumsreglen og specialitetsgrundsætningen uden betydning på grund af **aftalernes klare ordlyd**.

Hvad kom Højesteret frem til?

Selvom de store rettigheder ikke udtrykkeligt var nævnt i aftalen, fandt Højesteret, at forlagsaftalerne omfattede overdragelsen af rettigheder til at anvende kompositionerne i musikdramatiske opførelser.

Højesteret udtalte, at "*bestemmelserne om rettighedsoverdragelse er **detaljerede** og **klare**, og det fremgår, at opregningen af **mulige udnyttelsesformer ikke er udtømmende**.*"

Behovet for beskyttelse af **droit moral** varetaget i aftalen – ændringer af værkets karakter kun i samråd med ophavsmanden.

Vederlagsbestemmelserne i aftalerne tager højde for de forskellige udnyttelsesmetoder.

Fuldstændig overdragelse af alle rettigheder var **ikke usædvanligt** inden for branchen i 1993.

Muligheden for at anvende allerede eksisterende kompositioner i musikdramatiske opførelser var **ikke ukendt på aftaletidspunktet**.

Højesteret nævner slet ikke **specialitetsgrundsætningen** – klar og detaljeret ordlyd.

Specialitetsgrundsætningen – hvor står vi nu?

- En bred rettighedsoverdragelse er ikke (nødvendigvis) lig med en uklar rettighedsoverdragelse.
- Er rettighedsoverdragelsen klar og tilstrækkeligt detaljeret, synes specialitetsgrundsætningen i udgangspunktet ikke at give ophavsmanden særlig beskyttelse.
- Specialitetsgrundsætningen i forhold til uklare aftaler?
- Specialitetsgrundsætningen i forhold til fremtidige udnyttelsesformer?
- Specialitetsgrundsætningen fylder ikke meget i retspraksis, men hvad med den praktiske kontraktskoncipering?

Specialitetsgrundsætningen

Betydningen for overdrager

Selvstændig rettighedsrådgiver, Lone Amtrup

Specialitetsgrundsætningen

Betydningen for erhverver

Administrerende direktør for Wilhelm Hansen Musikforlag, Loui Törnqvist

Paneldebat

